

DEBRECENI ÚJSÁG

Előfizetési ár helyben és vidéken
Egy hétre 50— korona. Negyedévre 110— korona.
Félévre 220— korona. Egész évre 440— korona.
Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Feladós szerkesztő és lapfőigazgató
THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Debrecen, Kossuth-utca 3. szám alatt, 1. emelet
Debreceni Első Takarékpénztár épületében.
Egy szám ára 25 korona.

Prónay alezredes megsértette Rakovszky mentelmi jogát.

Bethlen miniszterelnök szigorú megtorlást ígér.

A nemzetgyűlés viharos ülése.

BudaPest, aug. 2.

Kenéz Béla alelnök a mai ülést háromnegyed 11 óra után nyitotta meg. A Ház Sztérényi József báró nemzetgyűlési képviselőnek két heti szabadságot engedélyez.

A Házasabályok 239. §-a értelmében bemutatja a függőben levő indítványokat és interpellációs jegyzéket. Ezek után átternek a gazdasági felügyelői szolgálatról szóló törvényjavaslat folytatódó tárgyalására.

A 3—18. §-ig módosítás nélkül elfogadták. 18. §-t Haypál képviselő azon módosításával fogadják el, hogy a gazdasági felügyelők a bíróság részéről szakértőként kirendelhetők.

Elnök bejelenti a törvényjavaslat részletes tárgyalását.

Az egyes szakaszok apró módosításával a szesz megadóztatásáról szóló törvényjavaslatot részletes tárgyalás során is elfogadták. Ezután következik a hazaárulás vagyoni felelősségéről szóló törvényjavaslat általános tárgyalása. A törvényjavaslatot Mikovényi Jenő képviselő előadó ismertette.

Ez a törvényjavaslat a hazaárulók vagyoni felelősségének kérdésével foglalkozik. A törvényjavaslatnak a célja az, hogy a hitbizományokra is kiterjesztessék a felelősséget, ha birtokosuk hazaáruló. Kéri a Házat, hogy ezen javaslatot úgy az általános, mint a részletes vita alapjául fogadja el.

Rassay Károly: A törvényjavaslatjal s annak céljával nincsen tisztában és kérde, hogy mit akar ezzel az igazságügyminiszter elérni, mert nyilvánvaló, hogy az 1915. évi 18. t.c. egyezik a jelen javaslattal. Ha csak arról van szó, hogy a hazaáruló hitbizományát birtokosuktól s azoknak várományosi jogát elvegyék, akkor nincs szükség erre az új törvénycikkre. Javasolja, hogy ezt az egész javaslatot ujonnan dolgozzák át. Ha ennek a törvényjavaslatnak Károlyt céloztó tendenciája van s valamint az, hogy a földreformot elősegítse, úgy azt egyenesen meg lehetett volna cselekedni törvényes intézkedés alapján. Indítványt nyújt be, amely szerint a hitbizományok teljesen átszámoltathatók legyenek a kincstárra, ha bebizonyosodott, hogy tényleg hazaárulók.

Grieger Miklós: Nem keresi a bűnbakot a háború elvesztéséért. Azt állítja, hogy a háború elvesztéséért nem csupán Károlyi felelős

Wündischgrätz herceg vádjai még mindig nincsenek bebizonyítva teljes egészükben, azonban tény az, hogy Károlyi volt az oka annak, hogy a Diaz-féle békeszerződést nem fogadtuk el. Ő készítette elő a vörös uralmat, ő adta át a hatalmat Kun Bélának, elsikkasztotta az ország becsületét és hitét, úgy is, mint miniszterelnök, úgy is, mint köztársasági elnök. Ezen ténykedéseivel olyan bünteteket követelt el, mely a hazaárulás kritériumát teljesen fedi és éppen ezért a legszigorubb megtorlást követeli. Szerinte megérdemli a kötelet. Szükségessé tartja, hogy a kormány követelje Károlyi kiadatását, hogy rendes magyar bíróság elé állíthassa.

Károlyi nemcsak forradalmár, hanem gyengén is, mert az ügyesség vádat emelt ellene lopásért és sikasztásért.

Valószínű, hogy a kormánynak ezen lépése nem lesz sikerrel járó, de a közvélemény megnyugtatására szükséges, hogy kitűnjön az, hogy a magyar kormány nemcsak a kis bűnösöket, hanem a nagy bűnösöket is megbünteti. Nem lehet tekintettel lenni a jogutódra. A javaslatot megszavazza. Károlyi Józsefnek azonban szívesen odaadja a hitbizomány felét. (Óriási zaj a baloldalon és a kiszagapart soraiban, felkiáltások: Nem lehet! A hadirokkantnak kell adni!)

Utána Kerekes Mihály szól fel. A hitbizomány kérdésével foglalkozik s szerinte a hitbizományt nem évszázadok munkássága hozta létre, hanem a dinasztiahoz való hű kapcsolatot. (Közbekiáltások: Hazaárulások!) Rengeteg hadirokkant van. Kéri, hogy a hitbizományt ne juttassák vissza az ország tulajdonába, hanem teljes egészében a hadirokkantok között osszák szét. A javaslatot nem fogadja el.

Tomcsányi Pál igazságügyminiszter szól fel ezután. Csak a lényegről kíván beszélni. A jelen javaslatnál csak az 1915. évi 18. t.c. értelméről és a hitbizomány tekintetében való kiterjesztéséről van szó. Ezzel a törvényjavaslattal tovább megvünk és igénybe akarjuk venni a hitbizományt is. Az 1915. évi 18. t.c. szerint a hazaárulók vagyona az államra száll. Meg kell különböztetni tehát a vagyon különböző neveit. Ilyen különleges nem a hitbizomány. Ezt nem lehet valakitől elvenni, mert annak nem tulajdonosa, hanem csak hasznélvezője. Hogy teljes egészükben el kell

venni, azt a régi törvény alapján nem tartom jogi érzékemmel összeegyeztethetőnek. Ezért nem fogadom el azt. (Nagy zaj. Ellenmondások az ellenzéken és a kiszagaparton.)

Ezután az elnök szünetet rendelt el.

Szünet után Rassay Károly félre értett szavait magyarázta meg.

Ezután a nemzetgyűlés nagy főbb sége általánosságban elfogadta a hazaárulók vagyoni felelősségéről szóló törvényjavaslatot.

Rakovszky István a házasabályok 88. szakasza alapján szólalt fel. Megköszöni a nemzetgyűlésnek elnöki működéséért jegyzőkönyvi köszönetét. Eltökélt szándéka volt, hogy az ősz előtt nem szólal fel, de elodázhatatlan kötelessége, hogy mentelmi jogának megsértését bejelentse. Ezután felolvasta azt a levelet, amelyet Prónay Pál báró alezredes küldött neki.

„Nagyméltóságú Rakovszky István házelnök urnak, BudaPest. A világháborúnak vége. A kommunizmusnak és minden harcnak veszedelme megszűnt és előjönnek különféle rejtekekben és álarokban a konjunktúra lovagok és hazafias politika című támadják a nemzeti hadseregnek azt a csapattestét, amelynek tisztjei és legénysége a legelső sorban állott azokkal együtt, akik az egész országban a rendet helyre akarták állítani. Nagyméltóságú uram egyszer sem tartotta hazafias kötelességének, hogy az elnöki székéből vétőt mondjon a rágalmak és sértések ellen. Beniczky Ödön képviselő igyekezett keresztény nyíloltát mutatni, sőt ekkor elnök ur kárára... (Nagy zaj.) Nem szándékozom a házelnöknek kötelességeit felsorolni s nem tekintek az én privát ügyeimre, sem Kornhauszra, amely Beniczky megvilágításában sem felel meg a valóságnak, hanem a következő portokat akarom nagyméltóságú uramnak tudomására hozni. (Nagy zaj az egész Házban.) Először meggyanusítottak engemet, elszámolatlan pénzzel, amelyekről a nyugta nálam van. Másodszor meggyanusítottak engem állítólagos keresztény irányról való üldözésekkel, harmadszor meggyanusították a zászlóaljamat és diszkvalifikálták annak tisztikarát és legénységét azzal, hogy nem tartozunk a csendőrséghez, negyedszer odaállították a nemzeti hadseregnek egy érdemes tartalékos főhadnagyát, Héjas Ivánt. Francia Kiss Mihályt, nev. hogy rabolnak, vilkosságot követnek el. Nem tűrheti a tisztikar, a zászlóalj s a legénység, hogy egy képviselő ilyen súlyos vádakat szójjon a zászlóaljra, mely közfiszteletnes örvend az egész világban. (Nagy zaj.)

(Közbe kiáltások: Ugy van! Igazi Ugy van!) Ugy Héjas Iván, mint Francia Kiss Mihály tiszthelyettes önzetlen hazafias szempontból tette azt, amit tett, hazájáért és nemzetéért, ezért semmiféle piszok és szenny nem tapad kezeikhez. Nem hiszem, hogy akár nagyméltóságú uram, vagy akár Beniczky képviselő ur megtette volna ezeket a támadásokat, ha ismerte volna a tényállást. (Nagy zaj.) Beniczky meg fogja kapni ezért a sértésért az előg télet. A házelnök hasson oda, hogy a zászlóalj meg legyen követve a Ház előtt a nyilvánosság előtt ezeket a rágalmakért és sértésekért mert különben gondolkodoba ajt, hogy elnök urat nemre a csehek küldték megszállott területéről ide. (Nagy zaj az egész Házban.) azzal a hazafias céllal, hogy Politizáljon és a kártyát keverje. (Nagy zaj az egész Házban.) Prónay Pál báró alezredes.

Rakovszky folytatja. Erről itt a Házban, de a Házon kívül sem nyilatkozom. Ezeket a sérelmeket, amelyek a levélben vannak soha el nem követtem. Nem tudom megérteni, hogy hogyan szólíthatott fel engem arra, hogy ezekben eljárjak. Az elnök kötelessége a Ház rendjére felügyelni, köteles minden felszólalást, amely az ország ügyére vonatkozik akceptálni. Kötelessége mindig bonafilde álláspontjára helyzkedni. Ha az alezredes sértve érezte volna magát, akkor sem kellett volna levelében intézkedésről írnia. Különben is az egész ügy Belicska Sándor honvédelmi miniszterhez és Ráday Gedeon gróf belügyminiszterhez tartozik. (Helyeslés a Ház minden oldalán.) A nemzetgyűlésnek jogában van minden, ami az országban történik, bírálat tárgyává tenni. Hihetetlen vakmerőség volt tőle ezt megtenni. Nem tételezhetem fel, hogy saját iniciatívájából írta volna, mert ez csakis felbujtás következménye lehet. Még egy személyes ügyben akarok beszélni. Prónay levelében azt írta, hogy valószínűleg a csehek küldtek engem, hogy itt politikát csináljak és a kártyát keverjem. Ugyanigy, hogy valakinek a miniszterelnök ur személye nem tetszik, azt állít hajat később, hogy a miniszterelnök urat a románok küldték ide. (Helyeslés.) Ötnegyedéig voltam távol hazámtól, végre hosszú utazás után sikerült hazamennem és megtudtam, hogy a csehek szekvestrálták birtokomat és ennek fejében most Prónay Pál alezredes ur ezeket a súlyos vádakat olvassa a fejemre. Ezért bejelentem mentelmi jogomnak a megsértését.

Ezután Bethlen István gróf miniszterelnök emelkedik szólásra. A nemzet szuverenitásának letétemér

nyosa a nemzetgyűlés és a nemzetgyűlésnek letétmenyese a Ház elnöke. Aki tehát a Ház elnökét azért, mert mulasztást követett el, fenyegeti, az a nemzetgyűlés szuverenitását sérti meg. (Viharos helyeslés és taps a Ház minden oldalán.) Örömmel vettem, hogy Rakovszky István bejelentette mentelmi jogának a megsértését a Ház előtt, mert meg kell és meg fogom torolni azt. (Zajos helyeslés és taps.) A mentelmi bizottság határozata értelmében a kormány a maga részéről a legteljesebb elégtételt fogja megadni Rakovszky István képviselő urnak. (Óriási taps, a képviselők felállva ünneplik a miniszterelnököt.)

Ezután Beniczky Ödön jelentette be mentelmi jogának a megsértését. Felolvassa azt a levelet, amelyet három tiszt intézett hozzá.

Meskó Zoltán: Mit tartozik ez ide? (Óriás zaj s az elnök a rendet alig tudja fentartani.)

Ezután Rassay a házszabályok értelmében kért szót. Indítványt terjeszt a Ház elé, amely szerint mindkét mentelmi ügyben utasítsa a Ház a mentelmi bizottságot, hogy 24 óra alatt tárgyalja le mindkettőt.

A Ház mindkét ügyet a mentelmi bizottság elé utasítja és elfogadja Rassay indítványát, amely szerint a mentelmi bizottság 24 óra alatt tegyen jelentést.

Ezután az elnök napirendi indítványt tesz s az ülést két óra után berekesztette.

Táviratok

A korona: 1.50.

Zürichi zárlat: Berlin 745, Holland 18714, Newyork 610, London 2173, Páris 4645, Milánó 2590, Brüsszel 4480, Koppenhága 92 fél, Stocholm 125, Krisztiania 77 negyed, Madrid 78, Buenos-Aires 175, Prága 760, Budapest 150, Zágráb 340, Bukarest 765, Varó 032, Bécs 067, osztrák bélyegzett 065.

Valuták: Napoleon 1240—60, Angol font 1400—1420, dollár 387 fél, 397 fél, francia frank 2900—3000, márka 480—90, lira 1650—70, osztrák korona 40—41, rubel 53 fél 54 fél, lei 495—505, szokol 495—505, kr. dinár és fr. dinár 865—80, lengyel márka 18—19.

A kisántant konferenciája.

Prága, aug. 2. Piltz lengyel követ kijelentette egy újságíróknak, hogy dr. Benes, Take Jonescu és Pasics miniszterelnökök Karlsbadban fog találkozni, de csak augusztus végén, mert Take Janescunak a hó 20-ig Bukarestben helyettesítenie kell a román miniszterelnököt. A konferenciának az a célja, hogy általános alapot teremtsen a szakközvetítések szeptemberben megkezdődő tárgyalását számára. (MTI.)

Lehetőleg két utcai szoba konyha,

kamarából álló butor nélküli lakást keresek

Kocoghgyógyyszerész

Megváltó gyógyszerár, Piac-u. 18.

Hogy bucsuztak Halasiék Pécsről?

Virágosó — tüntető felvonulás
A vigalmi társulatok üdvözlése

Röviden már jelentettük, hogy a Debrecenbe szerződött Halasi Mariska és édesanyja: Halasiné Serfőzi Etel pécsi bucsuja nyolc estén át tartott. Az utolsó est volt a legforróbb és Páratlanul lelkes, mondhatnók olyan, milyennel még színészműket nem bucsuztattak egy-egy városból.

Itt adjuk róla a pécsi újság tudósítását betűről betűre.

Pécs, július 22.

A Román harmadszor megy — Cavallini Ritát Halasi Mariska, Vanucci Halasiné játsza... Zsuffolt ház. A páholyok tömve. Minden hely el van foglalva. Elegáns közönség. Drága toillettek. Habos selymek, omló csipkék, lelkesedéstől kipirult, nevető, kedves leányarcok...

Halasi Mariska fellép. Zugó taps vihar, mely szünni nem akar. A művész nő hajlong a színen. De jó időbe kerül, míg szerepét elkezdheti. Végre szóhoz jut. Szavaiból, gesztusaiból, arcjátekáiból élénk lép a politikus darab rokonszenves főhősnője. A függöny lemegy. Halasi Mariskát hívják a lámpák elé. Sokszor. S a színről visszatérő művésznőt bent a színpalak megett pedig a pályatársak és pályatársnők körében üdvözlő a Nőegylet, a Leányklub, a Polgári és Nemzeti Kaszinó, a Belv. és Külv. kath. kör, a ker. szoc. egyesület nevében a Pécsi Tud. Irod. és Művészeti Társaság küldöttsége egy értékes haberkoszorút nyújtván át neki. A szónok, Gondán Felicián dr., a társaság h. elnöke, meleg szavakban méltatja Halasi Mariska tragikai művészetét; bucsút vesz tőle a társaság nevében, melynek Halasi Mariska rendes tagja volt. Halasiné Serfőzi Etel művésznőt is óhajtaná művész-lányával együtt üdvözölni és elbucsuzni tőlük, de a szerénykedő elhárítja az ünnepeltetést. Csak Halasi Mariska válaszol könynyek közt az üdvözlő küldöttségnek.

A darab megy tovább. Halasi Mariska minden fellépésénél taps, felvonás után újra és újra a lámpák elé hívják. Majd nyit színen percekig tartó virágosó önti el egyszerre; virágokat szórnak fel a színpadra. Avirágözön egészen elborítja a művésznőt. Majd az anya és leány együttes jelenete következik. De előbb már az anyát zugó taps vihar fogadja, taps kíséri nyílt színen játékát, elismerés az énekét. S a végén mindkettőt újra ünneplik... De ez még mind nem meglepetés. Ez megszokott dolog, ha Halasiék játszanak. Igaz, hogy ma bucsuznak. De még nincs lenne semmi meglepő. Ha Halasi Mariska mindkét karja tele van értékes virágokrétaival, mit a színpalak mögött nyújtottak át neki a szerénységét ismerő küldöttségek, tisztelők: nem meglepő. Ennek így kell lenni, mert ez Halasiné és Halasi Mariska bucsuja!

De a tömeg lelke ezután nyilatkozott meg.

S ez már meglepetés volt. A szelíd nyári estben az elegáns toalették, a habfőhöz színházi belépők, a csipkék, fodrok zuhantjai, mind a Perczel utcai kis színházi kapu felé hullámozott.

Halasiék gyanútlanul kilépnek.

Egyet-é éljenzés hangzik. A színpad egész közönsége hatalmas tömegre alakul s végig egész szélességben betöltve, a Perczel, Kazinczy, Király és Kossuth utcát, lassu menetben kíséri haza a művésznőket. Végig taps, éljenzés. Az ablakok megnyílnak. A kitekintők mind együtt éljenznek a tömeggel, kendőt lobogtatnak. S a tömeg nem tágit. Folyton nő. Kossuth utca közepén, Halasiék lakása előtt megáll. A kocsi, hintóknak az elég széles Kossuth utcában meg kell állniuk.

Ez spontán megnyilatkozása az igazi tiszteletnek. Ez már meglepetés. Ezt nem rendezte, mert nem is tudta volna — senki. Ez a tömeg megnyilatkozása volt. Erre hivatkozva a tud. irodalmi és művészeti társaság szónoka, ki a színpalak mögött is alig tudott a művész-pár szerénységéhez hozzáférközni, mert Halasiné a színpalak mögötti ünneplés elől is szerényen kitért. Halasinétől is elbucsuzott a tömeg, s a képviselt társadalmi körök nevében tolmácsolta a pécsi közönség végtelen fájdalomát a Halasi művész-pár távozásán. Igaz, hogy a délibábos Hortobágyra mennek — oda, hol a szerető férj és művész apa csontjai pihennek a debreceni temetőben, igaz, hogy hivatja, csalogathatja őket a sirhant, de ha kegyeletük adóját lerótták, térjenek vissza, mert annak a tömegnek a lelkéből ez a kívánság szől feléjük. Az anya csak zokog. leánya karjára támaszkodva, Halasi Mariska felé a tömegnek. Melegen. Közvetlenül. Ugy, mint a szíve sugallta. Az arcok kigyulnak, a kalapok, a kendők lobognak feléje, kitör az üdvözlés, percekig tart a taps, az éljenzés... A művésznők bevonulnak. Előttük, utánuk viszik a virágcsokrok halmazát.

De a tömeg nem tágit. Az ablakok még sötétek a szerény művésznőlakásban. Még látni akarják a művésznőket. A percek mulnak. A tömeg állhatatosan kitart. Nem enged. Hívja őket. Végre megjelennek az ablakban. Szívére tett kézzel hajlong a tömeg előtt Halasi Mariska.

Taps. Éljenzés. Végző kendőlobogtatás. A tömeg lassan szétoszlik.

Igy bucsuzott Halasiéktól a pécsi közönség.

A finoman darált konyhasó fogyasztói ára

Értesítjük a város lakosságát, hogy a 847-1921. M. E. sz. rendelet 6. §-a értelmében a debreceni kir. pénzügyigazgatósággal egyetértőleg az ötkézésre használatos finoman darált konyhasó fogyasztói ára kgr-ként papirzsák (göngyölög) nélkül 13 kor. 80 fillérben, papirzsákkal együtt kgr-kén 14 koronában állapított meg.

Közélelmezési ügyosztály.

Kittűnő férfi fehérneműk Frank Edénél

A debreceni csata ünnepe

A debreceni csata ünnepnapját tegnap délután hagyományos kegyelettel ünnepelte meg a város közönsége. Tízezer fős tehető tömeg kereste fel a tikasztó forráság ellenére is a hősök temetőjét, hogy kegyelettel adózzék azoknak a névtelen hősöknek, akik a haza becsületéért 62 év előtt a mindenekelőt orosz tömegekkel szemben harcoltak. A sikerült ünnepélyt az idén Debrecen városa rendezte. A hősök szobrát számoss ujj koszorú borítja el annak jeléül, hogy Debrecen népének szívében ma is el nem mosódott színnel él a kegyeletes gondolat a nagy, dicső honvéd hősök emléke iránt. A szép ünnepélyről részletes tudósításunk a következő:

A menet élén a katona zenekar haladt. Megjelent az emlékünnepélyen Miskolczy Lajos főispán, Kratochwil Kárdy körleparancsok, Csóka Sámuel h. polgármester és Debrecen társadalmi életnek minden vezető tagja. Az ébredő magyarok küldöttségét Iványi Béla elnök vezette, a vagongyár nemzeti alapon szervezett munkássága Macsata Alajos vezetésével jelent meg.

A temetőben a kőoroszlánnál Vass Károly tb. tanácsnok mondott lelkes hangú beszédet, méltatva a nap jeentőségét, a debreceni csata történetét.

A városi dalegylet Mácsay karnagy vezetésével igen szépen elénekelte a Nemzeti Hírszöveget a Szabados-főle megzenésítésben.

Balla Bertalan tb. tanácsnok Könyves Tóth Kálmán „Petőfi lelke a honvéd sirokon” című szárnyaló költeményét szavalta el.

A Kossuth dalkör „Nyugoszónak ők a hős fiak” kezdetű hazafias dalt adta elő s aztán kezdetét vette az emlékmű megkoszoruzása. Az első koszorút Miskolczy főispán ette le a kormány nevében. Kratochwil tábornok a katonaság koszorúját tette le, a melyen ez a felírt díszelgett: A hősöknek, bajtársi szeretettel és hódolattal a Nemzeti Hadsereg. Csóka Sámuel a város nevében tett le beszéd kíséretében koszorút. Diószegi Antal a főiskolai ifjuság koszorúját tette az emlékműre. Iványi Béla hatalmas beszéd kíséretében tette le az ébredők koszorúját:

— Addig nem nyugosunk, mondotta a többek között, addig nem ünnepelünk, míg újra miénk nem lesz a Nagymagyarország régi határait, addig csak látjuk a lelkeket a végső nagy küzdelemre.

Iványi Béla szavai óriási hatást tettek. Percekig zugott a taps és éljenzés.

Ennek csillapultáival az összes keresztény énekkarok, mintegy 500 dalárdista részvételével elénekelte a Himnusz és a felémelő ünnepély a katonai zenekar által előadott Himnusz hangjaival ért véget.

Egy 100 dolláros csekk története.

Örömeiben elvesztette az érték-levelet.

Nagy öröm érte tegnap Barnóczky János debreceni lakost, aki a Bellegelő 46 szám alatt lakik. Amerikában lakó testvérbátyja, Barnóczky Illés az American Express Company útján 100 dolláros csekket küldött neki 22,000 korona értékben. Mikor az amerikai testvér a 100 dollárt ezelőtt 3-4 héttel befizette, akkor még alacsonyabb volt a dollár ára s magasabb a magyar korona, ezért kapott érte Barnóczky csak 22,000 koronát. A csekknek igen örvendezett Barnóczky János s reggel bejött a városba, hogy a csekket beváltssa.

De hát nincsen olyan öröm, amibe öröm ne vegyülne s így a Barnóczky jókedve is elborult. Ugyanis, mikor a csekk beváltása miatt egyik bankból a másikba ment, az utcán elvesztette a csekket. A rendőrségre sietett s panaszt tett e miatt. A rendőrség a debreceni pénzügyhatóságoknál intézkedett a csekk értékének visszatartása iránt.

Barnóczkynek szerencséje volt. A délutáni órákban Szatmári Mihály fuvaros megtalálta a drága iratot, mivel nem tudta elolvasni az angol írást, átadta gazdájának Lindenfeld Géza vállalkozónak, aki azt este beadta a rendőrségre. Most aztán Barnóczky a pénzéhez mégis csak hozzá fog jutni.

Fűszerkereskedők, lisztkereskedők

hatósági lisztelárusítással leendő megbízásuk végett harmadikán délig jelentkezhettek a lisztosztálynál (Piac u. 9.). Késve érkezett jelentkezések nem fogadtatnak el. Debrecen, 1921 augusztus 2.

Közlelmiszerügyi ügyosztály.

A kolera és éhínség borzalmai Grossországhban.

Bécs, aug. 2. A neu Freie Pressenek jelentik Revalból: Hiteles hírek szerint a Moszkva felé masírozó tömegben a kolera borzasztó módon dühöng. A halandóság óriási. Az egészségügyi személyzet között is 95 százalékban fellépett a járvány, amely átragadt a vörös csapatokra is, amelyeket az éhezők ellen küldtek ki. Sok vörös gárdatiszt a néphez csatlakozott. Az országukat mentén százszámra hevernek a hullák. A falukban sok paraszt felgyújtotta a házat. Az élelmiszeri nehézségek miatt a vörös katonák között igen izgatott a hangulat. Pétervárott és Moszkvában a kommunisták a kaszárnyákban éjszakáznak. A hatóságnál már csak női kommunisták láthatók.

A gyárakat kartellek alakjában visszaadják a régi tulajdonosoknak. A pétervári közúti vasutat is visszaadták az előbbi tulajdonosának, egy belga részvénytársaságnak. (MTI.)

Budapestre szállított kommunisták.

Budapest, aug. 2. A Magyar Híradó jelenti: A szerbek a belgrádi merénylet óta tömegesen fogják össze a kommunista gyanús embereket, akiket összefüggésbe igyekeznek hozni a merénylettel. A szabadkai rendőrfőkapitány letartóztatott egy csomó embert, akiket átkísértek a kisújszállási határrendőrséghez. Közöttük szerepel Kármory Jenő betegsegélyező pénztári igazgató, felesége, orvostan-

hallgató fia, Saár Illés fogtechnikus, dr. Bódy Mihály tanár, Vértes Árpád magántisztviselő, Törzs Gyula, Nagy Dániel, Banyai Károly, Schester Miklós, Rottmann Pál, Faulits Antal a Bács-megyei ujság szerkesztője. Mindnyájukat vasárnap hozták fel Budapestre és az ügyészség Markó-utcai fogházában helyezték el őket. Dr. Rochmann királyi ügyész hallgatja ki a gyanúsítottakat.

Ujdonságok.

Ántánt bizottság Debrecenben
Tegnap délután a polgármesteri hivatalhoz értesítés érkezett a belügyminisztériumból, hogy külföldi bizottság tagjai csütörtökön délbén Debrecenbe érkeznek. A bizottság sorában van Henyey Vilmos dr. h. államtitkár, Laky Dezső min. osztálytanácsos, Gerárd francia alezredes és Voncsik alezredes összekötőtiszt is. A bizottság részére a Bika szállóban foglaltak le lakást néhány napra. Hir szerint a bizottság tagjai Szabolcs-megyébe utaznak Debrecenből.

A Ker. Nemzeti Egyesülés Pártja f. hó 5-én pénteken d. u. 16 és fél (fél 5) órakor, a Népszövetségi Otthonban (Piac u. 68. szám. I. em.) nagy választmányi ülést tart, melyre a t. választmányi tagokat ez uton hívja meg az elnökség.

Újra emelkedik a sertésárak.
A tegnapi sertésvásár igen lanyha vételkedv mellett indult. A vásárra felhajtottak összesen 764 darab sertést, melyből kővér 172 volt. A kővér sertés áraí 68-76 között keltek, a sovány sertés kilójáért 46-56 koronát fizettek. Vásár alig köttetett.

Felvétel a József árvaházba.
Budapest székesfőváros közönsége által, boldog emlékeztető József főherceg ur 5 es. és kir. Fensége honvéd főparancsnokságának 25. évfordulója alkalmából s annak emlékére a m. kir. honvédség árvaí részére, az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül a József fuárvaházban három, az Erzsébet leányárvaházban pedig egy hely kerülhet betöltés alá, amely helyekre ezenel pályázat hirdettetik. Az árvaházba való felvétel kellekikép igazolandó: a) az, hogy a felvételnél kért gyermek tényleg m. kir. honvédség kötelékébe tartozott apának törvényes lezármazottja, b) a vagyontalanság, c) félárvaíknál (kik tudniillik apátlanok vagy anyátlanok) az életben levő szülő vagyontalansága, d) hogy az árva 6-ik életévét már betöltötte, és hogy a 10-ik életévét még tul nem haladta, e) hogy éptestű és elméjű, a himlőn átesett, vagy ellene sikerrel beoltatott. Az árva kora és a szülők elhalása hiteles anyakönyvi kivonatoka, a testi és elméleti állapot, a himlőoltás és vagyontalanság közhatóságilag hitelesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó. A kellően felszerelt bélyegtelen kérvények,

melyben a szülő vagy gyám neve, állása és lahely (város, megye, utolsó posta is feltüntetendő, folyó évi agusztus hó 15-ig a m. kir. honvédelmi miniszter urhoz nyújtandók be. Az alapítványi helyek az 1921-22. tanév kezdetén lesznek betöltendők s a felvételtől, vagy a fel nem vételtől az árvaí hozzártartozóit, Budapest székesfőváros tanácsa hatóságí uton fogja értesíteni. Debrecen, 1921. július 26. A városi tanács.

Fogva marad Perzsián, Budapestre jelenti: A vizsgálóbíró ma délelőtt hallgatta ki Persián Ádám volt kormánybiztos és Rejőd Alpárt. Kihallgatásuk után elrendelte további fogva tartásukat. Nagy György, Persián védője megfellebbezte a határozatot és így a vádtanács fog döneri további fogvatartásuk kérdésében.

Hadigondozottak figyelmébe. Szövegünk központjának közbenjárására a Földművelésügyi miniszter ur a házhely rendezési költség előlegét (450 K.-t) az 1920. XXXVI. t.c. végrehajtásáról szóló 60.000-1921. F. M. sz. rendelet 196 §-ának utolsó bekezdése értelmében elengedte s így a költség előlegést kérvényezni nem kell. Hedróa vezetősége.

A hóhullám. Az európai hóhullám most elért Olaszországba. Észak-Olaszországban katasztrófális hőség van. Délolaszországban a hóguta sok áldozatot szed. Székesfehérvárról jelenti: Fehérmegye déli részében a tikkasztó hőségben a leg-sürgősebb gazdasági munkát sem tudják elvégezni. Megtörtént, hogy a cséplést abba kellett hagyni, mert a munkások a rekkenő melegben nem tudtak dolgozni.

Kommunisták felgyújtották a mexikói petróleumkutakat. Mexikóból táviratozzák: Az amatlanai petróleumkutak kigyuladtak. A tüzvész rohamosan terjedt tovább a telepen. Az egész környéken irtoztos robbanások reszkettették meg a levegőt. Az áldozatokról még nem érkezett jelentés. A tüzvész valószínűleg egy fűrógép fölé épített favázban kezdett. Azt hiszik, hogy kommunista munkások gyújtották fel a telepet. Az egész petróleumvidéken lobogó lánggal ég a tüzet fogott nafta.

Egy nyomorban lévő család. Bota Lajosné Kossuth-utca 35. szám alatt lakó hadi özvegy, a kinek férje a világháboruban esett el, hogy magát és családját fenntarthassa, kénytelen volt nehéz munkát vállalni. A beteges, törékeny asszony súlyos yesebajt kapott, úgy hogy ágyának esett és 77 éves öreg anyjával együtt a legnagyobb nyomorban éhhalállal küzd. Ezuton kérjük a Debreceni Ujság jószívű közönségét, hogy a szerencsétlen, sorssújtott családot segítse.

Az Éme. II. kerületi alcsoportja szerdán f. hó 3-án, d. u. 6 órakor közgyűlést tart a Péterfia 76. sz. a. helységben. A tagok pontos megjelenése kére-tik.

Vakmerő vasuti rablótámadás. Párisból jelenti: Hihetetlen vakmerőséggel végrehajtott rablómerénylet történt a minap Franciaországban. Néhány elszánt rabló olyan vakmerően fosztotta ki egy expresszvonat utasait, hogy az mozifilmnek is valószínűtlen volna. A páris-marceillesi express csupa elsőosztályu vagonból álló vonata, amely este nyolc órakor indult el Párisból, éjjel két órakor ért Beaune állomásra. Alig hagyta el a vonat az állomást, egyszerre kinyílt az utolsó vagon ajtaja és három sötét alak nyomult be a folyosóra. Az egyik, egy kendővel letakart arcú, hatalmas alak felrántotta az első fülke ajtaját, felcsavarta a villanyt és revolvert szegezve a megrémült utasok mellétek, felszólitotta őket, hogy adják át értékeiket, mert különben halál fiaí. Az álmukból öflriadt utasok moccani sem mertek és engedelmesskedtek a vakmerő rablónak. Ezalatt egy másik rabló a szomszéd fülkében, ahol két nő utasozott, végezte el ugyanezt a jelenetet. Ezalatt a harmadik álarcos rabló a folyosón örködött. Az utasok nem merték meghuzni a vészféket, mert az ör-állandóan szemmel tartotta őket és kijelentette, hogy aki megmozdul, azt keresztul lövi. A harmadik fülkében egy hadnagy és százados utaztak. Mikor az egyik briganti a fülkébe lépett, a hadnagy torkon ragadta. A rabló tört rántott, de a tiszt csak könnyebben tudta megsebezni. Ekkor a másik rabló társa segítségére sietett és a hadnagyot kétszer mellbe lötte. A kapitány erre nem mert védekezni és a rablók őket is kifosztották. Mikor a vagon valamennyi utasát kifosztották már maguk a rablók megrántották a vészféket s mikor a vonat lassítani kezdett, leugrottak a vonatról és eltűntek az éj sötétjében. A vonat egy Chagny nevű kis falu közelében állott meg s a vonat kíséző személyzete csak ekkor értesült a merényletről. A sebesült hadnagyot azonnal ápolás alá vették, de az ennek ellenére két óra mulva belehalt sérüléseibe. A csendőrség szigoru vizsgálatot indított, de az eddig nem vezetett eredményre.

Vízvezeték, fürdőszoba berendezéseket, javításokat jutányosan, szakyszerűen készít: Máthéi János, Csapó-utca 24. Telefon: 321.

Messenger Boy vállalat telefon száma 679. Angol királynő szálloda. Éjjeli szolgálat este 10 óráig.

Befőttkötő kenderzsineg, a legjobb minőségű hólyagpapír, legolcsóbban, nagyban és kicsinyben kapható Csáthy könyvkereskedésében, Piac utca 8.

Gyógyszerészeti és kereskedelmi **Dobozok**
minden változatban készülnök
DÁVIDHÁZY KÁLMÁN
könyvkötészet és dobozgyár
r.-t.-nál, Debrecen, Fűvészkeret-utca 9.

Új iparosok és kereskedők.

A városi tanács legutóbbi ülésén a következő iparendelvényeket adták ki:

Kovács Károly szűrszabó 200, Botka Károly asztalos 500, Venk Jánosné gyümölcs és zöldség engedély 100, Böszörményi Kornél fuvarozási vállalat 200, Piskolti Istvánné női kalap készítő 500, Klein Vilmos terménykereskedő 2000, Nagy Sándorné vendéglősipar 500, Feldmann Dániel terménykereskedő 1000, Szolovics Ignác rőfös kereskedő 500, Wiener Menyhért költő, szövött és rövidáru kereskedésre 300, Csóka József fuvaros 200, Kohn Jenő férfi szabó 500, Altmann Zsigmona rőfös, rövid, baltai és rövidáru kereskedés 1000, Révi Ferenc és társai bornagykereskedés 1000, Rossz Márton szatós, élelmiszer kereskedés 300, Páncz Lajos borkereskedés 1000, Grósz Jenő kávéipar 1000, Eincig Zseni bazáráru és háztartási cikkek kereskedése 500, Wallerstein Dezső gyümböles, főzelék és déli gyümölcs kereskedés 1000, Tiszavidéki Mezőgazdák szövete mezőgazdasági termény és takarmány, ló és szarvas marha, valamint sertés kereskedés és hizlalás 6000, Baranyi Gábor talyigás 200, Esedi Ferenc burgonya és zöldség kereskedés 300, Tamás Ferenc fuvaros 200, Nagy János cipészipar 300, Szücs Józsefné szatós 200, Kupferstein Dániel magyar szabó 200, özv. Erdélyi Józsefné baromfi és tojás kereskedés 300, Vámos Sándor termény keres-

kedelmi és bizományi kereskedés 2000, Szilágyi István fuvaros 200, Barát Gézáne női és gyermekkalap készítés és árusítás 500, Medve István villanyszerelő 300, Komácsi Sándor sertés és marha kereskedés 2000, Kolb Fülöp főzelék, gyümölcs és déli gyümölcs kereskedés 300, Hercz József mészárosipar 500, Kis János gözcséplési vállalat 200, Bohus János cipészipar 200, Pákozdi László fuvaros 200 kor. ipardíjak lefizetése ellenében.

MEGHÍVÓ.

A vasutasok Gőzfavágó váll. r.-t. folyó év **augusztus 17-én**, délelőtt 9 órakor a vállalat irodájában, a pályaudvaron **közgyűlést** tart, melyre a részvényesek ezuton meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki jelentés a háborus évekről.
2. A vállalat bérbeadása vagy felszámolása.
3. Igazgatósági tagválasztás.
4. Felügyelő bizottsági tagválasztás.
5. Alaptörke felemelés.
6. Alapszabály VI. fejelet 1. pont.
8. és 9. bekezdés módosítása.

Megjegyzés: Közgyűlés előtt 3 nappal a részvényesek a vállalat pénztáránál elismervény ellenében letétbe helyezendők. Ezen elismervények a közgyűlésen való megjelenés alkalmával az elnököknek felmutatandók. Debrecen, 1921. augusztus 3.

Igazgatóság.

A Debreceni Első Takarékpénztár

Értesíti ügyfeleit, hogy a **nostroficált hadikölcsönkötvények** az elismervények beszolgáltatása mellett a pénztári órák alatt átvehetők annyival is inkább, mert a lejárt szelvényeket **az 1919. évi szelvényeket is** a kir. adóhivatal beváltja.

Eladó 120 kat. hold tanyabirtok

a Hajdunádudvari határban. 45 hold szántó, 75 hold pedig kaszáló-élelőgel. Rendkívüli olcsóáron kapható meg. Felvilágosítást nyújt

Dr. Nagy István ügyvéd
Szent Anna-utca 8. sz. alatt

Gyakorlattal bíró **deta listát és raktárnokot** keres
Deush Albert és Fia

Eladó
Thaly Kálmán-u. 11. számú ház
5 szoba, konyha, fürdő szoba és istállóval azonnali beköltözéssel.
Felvilágosítást nyújt:
Dr. Nagy István ügyvéd
Szent Anna-u. 8. sz.

készíthet el mindenki 1 darab **Lurion** kockából kitért **cipőkrémet** mely minden háztartásban : : egy hónapra elegendő. : : **Kapható mindenütt!**

Barhol
hardított olcsó áraknál is olcsóbban szerkezheti be
cipő
szükségletét méretután ha lemege
FABIÁN TESTVÉREK
cipő- és csizma készítő műhelyben
Rákóczi-utca 71. sz.
Már most felhívjuk a gazdálkodó közönség figyelmét öszi és téli csizma szükségletét megelőző besz. rez. forduljon bizalommal hozzánk. hol olcsó és jól vásárolhat. Kész cipő és csizmakapható

Ajánlat

Legrosszabb szarhelyeket is **lóra** kiavítja, hogy süssön, főzzen. **Ugyanott** olcsón sparhelyek eladók Széchenyi utca 6. lakások 5063

30 katasztrális hold tanvas föld felébe kiadó. Komlósi-ut 41. 5064

Egy szoba, konyha, külön bad, pince és faskamara lakásomat hasznóval olcsóáron. Homokkert utca 83. 5060

Jó házikost kaobató uri családnál Cim a kiadóban 5056

Választási malacot felébe kiadok. Virág-u. 19. sz. 5055

Egy szoba benne bevő butorral azonnali átadó. Cim a kiadóban 5052

Szoba különkiiáratu egy-két fiatalembernek kiadó Hadházi uton 12 útelben. 5049

Fűszerüzlet forgalmas helyen átvehető. Cim a kiadóban 5033

3000 koronát adok annak, esetleg 1000 koronát s egy mázsa buzát, aki a városban bármely mellék utcán is egy szoba, konyha lakáshoz jutott. Cim a kiadóban. 5037

Örökbe adnám 12 éves ép. erős leánykamat Cim a kiadóban 5058

Egy szoba, konyha lakásomat átadnám. ki butoromat megvenné Jókai 28. 5061

Házmester gyermektelen udvar és tánda takarításért lakást kap. Baros-u. 30. 5041

Mindenféle kötelek készítését olcsón és pontosan elvállalja Bogdán Sándor kötelevárosi Teleki utca 88. sz. Ugyanott kész munka kapható. 5071

Tanuló leány és fiú felvétetik cinőfelső rész készítéséhez Vértesi Csapó 21. 5051

Utisáronir csomagolásra alkalmas. a jelenlegi viszonyokhoz képest olcsón kapható kilószámra a kiadóhivatalban. Kossuth utca 3 szám. első emelet. 5031

Kereslet

Aranvat-üzstöt. brilliansat. zálogcédulákat vesz. meghívásra házhoz is elmevő Steiner Mihály. Hatvan-u. 2. sz. udvarban. I. em. 5032

Ügyes varróleányokat szücs- és konyhai munkára keresek. Klynda szücs Piac utca 21. 5005

Üveballonokat kocsárban megvételre keresünk. Gyógváru Kereskedelmi R. T. Piac u. 41. 4719

Középkora nőket két kis gyermek mellé és házi teendők végzésére keresek. Cim a kiadóban. 5033

A Macvar Távirati Iroda keres állandó alkalmazásra. Lehetőleg kereskedelmi vagy irodai képzéssel bíró intelligens nőket vagy férfiakat, mint telefonleadókat. Cim a kiadóban. K. 5033

Tanulók elvételnek Fűszerkereskedelmi Részvénytársaság Piac-u. 41. 5068

Honvédtanulva közéletben 1 butorozott szobát keresek kocsitól vagy a nélkül Nagy Aladár Péterfia 54 sz. 5074

Ügyes leány órászületbe könyvny munkára felvétetik. Cim a kiadóban. 5068

Csizmadiascédék felvétetnek Rakovszky utca 1. Mázló József. 5068

Irodahelviséget lehetőleg a főzern utvacsák teaménvrakárnak helviséget keres Benedek. Széchenyi utca 5. 5061

Elveszett szombaton a nagrverdei fürdő előtti parkban vagy onnan a Teleki-utcaig terjedő utvonalon egy fekete pénztárca. Becsületes megtaláló kéretik, hogy legalább a tárcát és tartókat szolgáltassa be Piac utca 59 Meindl cégnél. 5070

Bélvegyvívó vesz 1871-72. évből való régi magyar bélvegyeket és a debreceni Zónabélvegyek különlegeségeit. Dr. Szilágyi Imre Debrecen Piac utca 10. 5059

Elveszett vasárnap este a nagrverdei villamos meállónál egy fekete férfi tárcsa. Becsületes megtaláló a pénzt megtarthatja, csu hán a reá nézve egy is értéktelen igazolványokat és tárcát sziveskedjen a Csapó utca 89 szám alatti fűszerüzletbe elhuttatni. 5057

Egy 12 éves től 15 évesig fiú felvétetik sertés mellé. Virág utca 19. sz. 5054

Felszólaló és konyhaleányt felvesz az Auguszt. szamatörumba. 5052

Keresek 3 m széles, 4 m hosszú perzsa szőnyeget megvételre. Cim a kiadóhivatalban. 5031

Munkaszerető embert építőipari szakmából vegyes munkára alkalmazok. Tímár u. 11. Tóth. 5032

Egy 10 családból való fiú tanuló felvétetik. Jókai fűszerüzletébe. Mester-u. 42. 5039

Tanulóleányok fizetéssel azonnali felvételnek Komáromyné és társai fűző-műtermében Kossuth utca 11. 5044

Egy mindenest leányt felvesz Nagy Lajosné Havan utca 53. 5043

Anulónék. betűsek tanulóleányok azonnali felvételnek a városi főiskolában. 5043

Menekült tanuló nevelőnői vagy irodai alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 5049

Egy 10 munkás fodrász saford felvéthet. Cim a kiadóban. 5035

Házvezetőnői keres Debrecen mellett tanuló, ki egyeztető sére mellett a háztartás minden ágában járatos baromfi és lóápolásig gondolni tud és felelős 12-14 éves kislányokat elővben. Jelentkezni csütörtökön, péntek délelőtt Bekecs utca 8. sz. alatt. 5045

16-17 éves erős fiú gyümölcseshordásra felvétetik. Jókai utca 3. 5047

Eladás

Borosbördök 100-tól 600-ig literig eladók. Hatvan utca 9. 4931

Eladó egy modern üveg lámpaványcserege vagy hentes üzletbe. Megtekinthető Teleki utca 71. Haneva. 5066

Eladó szalonarnitúra és fényképezési felszerelések „Helios” műterem Kilyi utca 2. 5060

Cimbalom pedálos eladó. József kir. herceg utca 56 sz. 5050

Eladó liszteláda, szép dísznő zsír bódóval vagy a nélkül. Homokkert Oláh Károly 40. 5037

Egy 10 hangu pedálos cimbalom eladó Libakert. Viola utca 6. 5038

Eladó egy Eufon lemezekkel dísz kaktusz, növények és Datara és egy parkanyozó valódi foksztályok kúrtva. Homokkert. Domahid-u. 1. 5042

Keréknár 10karban levő eladó. Lakatos tanulók fizetéssel felvétetnek. Csemete utca 13. 5002

Háiduhadházon egy fodrászüzlet berendezés teljes felszereléssel eladó Balogh Gyula fodrász. 5044

Eladó két szép sertés. Csemete utca 19. Szekeres. 5063